

Siebe met zijn vader Folkert Bruinsma op het boerenbedrijf in Lollum. FOTO: CATRINUS VAN DER VEEN

Poelen, greppels, struweel, hagen en andere landschapselementen verdwenen grotendeels met de schaalvergroting in de landbouw. Met het Deltaplan Biodiversiteitsherstel trekt het ministerie van Landbouw zeven miljoen euro uit om de elementen deels terug te brengen. Voor Fryslân is 1,2 miljoen euro beschikbaar.

Lekker: appels, peren en insecten!

NATUUR

SIPPIE MIEDEMA

Nog meer bomen, struiken en hagen? ‘Kom maar op’, zoiets moet Siebe Bruinsma uit Lollum hebben gedacht toen hij intekende voor het projectplan. Vanuit de inmiddels afgeronde regiodeal was al subsidie beschikbaar voor erfbeplanting en inmiddels ziet hij hoeveel nieuw leven dit heeft opgebracht rondom zijn ouderlijk huis.

De Bruinsma’s doen al jaren aan agrarisch natuurbeheer. Op hun land vind je kruiden, twee plasdrassen en een verhoogd waterpeil.

Hommels en bijen

Bruinsma volgde de opleiding Bos en Natuur in Velp en leeft voor de natuur. Erfbeplanting is een mooie manier om de biodiversiteit te vergroten, weet hij.

Sinds de vorige investering, waarmee

onder meer fruitbomen en een poel werden aangelegd, tilt het op van de insecten: hommels, bijen, zweefvliegen, libellen, vlinders. „Op dizze wize besykje wy it ek goed te dwaan foar de greide-fûgels. De pykjies yn it foarjier moatte it hawwe fan de ynsekten.” Kruidenrijke randen trekken ook insecten aan. „Mar dy moatst úteinlik wer meane en dan kinne de ynsekten nergens hinne.” Nou ja, bij Bruinsma dus wel: bij de poel zijn genoeg plekken voor insecten om zich schuil te houden in de winter. En nu komt er ook nog een tweede poel bij. Ook de oevers bij de sloten worden natuurvriendelijk ingericht.

Excursies

Bruinsma geeft op verzoek wel eens excursies aan andere boeren om te laten zien hoe hij het heeft aangepakt en krijgt meestal enthousiaste reacties. Ook bij BoerenNatuur Fryslân merken ze dat er veel belangstelling is voor de regeling. „Boeren wolle graach wat foar de natuer

dwaan en de oanpak om it hiem hinne is in moaie manier dy’t net ten koste giet fan de produksje”, vertelt Anne Jansma van BoerenNatuur Fryslân.

Bij de poel zijn genoeg plekken voor insecten om zich schuil te houden in de winter

Tot dusver zijn er plannen voor het beplanten van 94 erven met struweel, bomen en hoogstamfruit. BoerenNatuur had voor zeven kilometer aan voederhagen aangevraagd, maar heeft nu al belangstelling voor 8,5 kilometer. Jansma begrijpt dat wel. Voederhagen zijn niet alleen mooi en goed voor de biodiversiteit. Ze dragen ook nog eens bij aan de gezondheid van het vee.

Ook voor het aanleggen van boomgaard-

Plannen voor biodiversiteitsherstel in Fryslân

Groene landschapselementen

Struweelhaag – rand 8,7 kilometer
Solitaire bomen 200 bomen
Erfbeplanting 94 erven (1410 bomen en 7 km struweel)

Agroforestry elementen

Voederhaag 7 km
Boomweide 6,3 ha

Blauwe landschapselementen

Poel 2 stuks
Natuurvriendelijke oevers 2,9 km

Kruidenrijke landschapselementen

Botanische weiderand 0,75 km
Kruidenrijke akkerrand 0,75 ha
Bloemenblok 0,75 ha
Botanische weide 6,35 ha

den is belangstelling. „Eartiids hienen hast alle pleatsen wol in fruithôfke. Minsken wienen sels-foarsjennend. As de beammen wat âlder wienen kamen der holten yn, dy’t wer foar ûnderdak soargen foar ûlen of flear-mûzen. Mar faak sneuvelen de beammen mei de komst fan de lisboksstâl.”

Niet alleen de boomgaarden verdwenen. Van alle karakteristieke landschapselementen in Nederland is 60 procent verdwenen. Ouderwets greppelland overleefde de landbouwintensivering in slechts 2 procent van de gevallen, schat Jansma.

‘Stepping stones’

Met name in het open landschap is erfbeplanting belangrijk voor vogels, zoals de grauwe vliegenvanger en de spotvogel. „It hiem soarget foar *stepping stones* yn it iepen lânskip, sadat de fûgels en ynsekten har ferpleatse kinne.” In een coulissegebied zoals de Noardlike Fryske Wâlden dienen houtwallen en elzensingels als verbinding, maar in het open gebieden zijn de boerenerven onontbeerlijk voor de biodiversiteit.

Bruinsma is inmiddels bezig met het graven van de tweede poel. In het voorjaar wemelt het naar verwachting ook daar van de insecten. Om te voorkomen dat grondpredatoren het nieuwe eldorado in Lollum gebruiken als uitvalsbasis voor een aanval op de weidevogels, heeft hij alle dammen rond de weilanden afgerasterd.

Behalve dat het project voedsel moet opleveren voor de vogels, verwacht hij er over een paar jaar ook zelf goed van te kunnen eten. „No binne de beamkes noch te jong, mar oer in pear jier sille we it wol drok krije mei it ferwurkjen fan al dat fruit.”

Sippie Miedema is verbonden aan BoerenNatuur Fryslân